

3er i 4rt d'ESO

www.transeduca.com
info@transeduca.com
Tel. 93 474 00 02

EL CAFÈ DE
LA GRANOTA

EL CAFÈ DE LA GRANOTA

Fitxes de treball:
Patrícia de la Sierra

transeduca
COMPARTINT
EMOCIONS

OBJECTIUS GENERALS

- Apropar els alumnes a l'art del teatre.
- Afavorir el desenvolupament de la imaginació i la curiositat per part de l'alumnat.
- Reforçar les activitats culturals i potenciar-les davant l'alumnat.
- Treballar la competència comunicativa lingüística dels alumnes.
- Desenvolupar capacitats descriptives, interpretatives i argumentatives en l'alumnat.
- Utilitzar estratègies que afavoreixin el procés de comprensió lectora

OBJECTIUS ESPECÍFICS DE L'OBRA

- Reconèixer en un text literari narratiu els principals recursos expressius i la tècnica narrativa usada.
- Analitzar els components bàsics de l'estructura del conte literari.
- Acostar els alumnes a la literatura catalana contemporània.
- Conèixer l'obra de Jesús Moncada i les seves característiques.
- Acostar els alumnes al gènere del relat curt.

NOTA PER ALS PROFESSORS I PROFESSORES

Aquesta guia està destinada als alumnes de segon cicle d'ESO i pretén ajudar l'alumnat a assimilar els continguts de l'espectacle *El cafè de la Granota*. Hem intentat que tots els exercicis siguin versàtils a fi i efecte que puguin ser adaptats a la seqüència didàctica. Les fitxes tenen exercicis per a abans i després de la representació, i les activitats possibiliten diferents temporitzacions.

3er i 4rt d'ESO

www.transeduca.com
info@transeduca.com
Tel. 93 474 00 02

**EL CAFÈ DE
LA GRANOTA**

SINOPSI

El cafè de la Granota són catorze relats curts redactats per Jesús Moncada entre 1980 i 1985 i amb un to irònic i sarcàstic. L'acció dels contes té un escenari comú, la vila de Mequinensa, els seus cafès, carrers i places i els personatges que hi apareixen són gairebé tots habitants de la plàcida vila. L'autor mostra la seva Mequinensa natal, abans que el poble quedés submergit sota les aigües del pantà de Mequinensa. Els elements que conformen la datació espai-temps són els que proporcionen unitat i coherència a l'obra per la creació de la Mequinensa mítica que emana de tot el conjunt de l'obra de l'autor.

This image shows a full page of a handwriting practice worksheet. It consists of numerous horizontal dashed lines spaced evenly across the page, providing a guide for letter height and placement. The lines are light gray and extend from the left margin to the right edge of the page. There are no other markings, text, or illustrations present.

[illegible]

[illegible]

5. Llegeix el següent text del llibre i fixa't en la redacció descriptiva que realitza l'autor. Elabora una llista amb les expressions més descriptives.

L'autocar de línia, aquell autocar que hauria valgut més que mai no hagués arribat a la vila [...], carranquejava per la cinta negrosa de la carretera, enmig de bancals on els arbres fruiters, amb les branques despallades del temps de l'hivern, s'arregleraven en formacions impecables. El sol, esmorteït per bromalles blavoses, descendia cap a l'horitzó i tintava amb sangs aigualides els turons que encerclaven la plana. [...] L'autocar de línia [...] remuntà l'última costa abans de començar el descens cap a la vall del Cinca, aleshores una llarga pinzellada gris-violeta entre ocres que s'esvanien. [...] Desballestat i gemegaire, l'autocar travessava el pont sobre el Cinca. [...] Els llums de Fraga, acabats d'encendre, tremolaven en el riu. [...] Ja fosca nit, l'autocar parà a Torrent de Cinca. A través dels vidres entelats del vehicle, s'entrellucaven taques de llum de balcones i finestres. Baixaren uns passatgers, una bufada de fred coent penetrà per la porta oberta. [...] L'autocar es trobava gairebé a les envistes de la vila. A l'esquerra de la carretera, el riu Segre era una negror viva, inquieta. [...] Al dret de la mina Antònia, passaren al davant d'un camió carregat de treballadors que tornaven a la població. Per la banda de la serra, s'endevinaven contra un besllum ombres d'oliveres. [...] I la carraca, aquella andròmina que hauria estat preferible que mai no hagués arribat al final del trajecte, anava avançant cap a la vila. [...] En arribar al cafè de Silveri, l'Adelaida, ja va trobar el gendre i la consogra entre les persones, una dotzena escadussera, que esperaven l'arribada de l'autocar. [...] El xofer frenà, l'autocar es va parar davant mateix del cafè; la gent eixí de l'establiment i s'acostà a la part davantera del vehicle a rebre els viatgers, que ja començaven a baixar. El Marcel·lí, la seva mare i l'Adelaida fitaven el rectangle de foscúria de la porta on les ombres dels passatgers adquirien un cos, unes fesomies en ser tocats per la llum del fanal penjat sobre el rètol del cafè.

El cafè de la Granota, 130-142.

-.....

-.....

-.....

-.....

-.....

-.....

-.....

-.....

6. A continuació tens vocabulari que apareix als relats, repartiu les següents paraules entre tots els companys de classe i busqueu-les al diccionari. Afegiu les definicions i poseu-les en comú. Feu el mateix amb les expressions que hi ha a continuació.

•Ablanir:.....

.....

• Ajocar-se:.....

.....

•Amollar:.....

.....

•Arjau:.....

.....

•Assemellar:.....

.....

•Baldrigues:.....

.....

•Caloi:.....

.....

•Eixir:.....

.....

•Escaldufar:.....

.....

•Gènit:.....

.....

•Llaüt:.....

.....

•Maldament:.....

.....

3er i 4rt d'ESO

www.transeduca.com
info@transeduca.com
Tel. 93 474 00 02

EL CAFÈ DE
LA GRANOTA

•Malesa:.....

.....

•Rellisar:.....

.....

•Servar:.....

.....

•Torterol:.....

.....

• Tenir la pólvora a torrar:.....

.....

• Tenir feina a coll:.....

.....

• No veure-hi (o no valdre) un sacre:.....

.....

•Anar a palpons:.....

.....

• Anar-se'n en sucs:.....

.....

• Dormir més que el guix:.....

.....

7. Aquí tens un itinerari d'activitats i vídeos online per poder preparar l'espectacle abans d'anar al teatre.

- <http://www.jesusmoncada.cat>
- <http://www.lletra.com/es/autor/jesus-moncada>
- <http://portalbatea.blogspot.com.es/2013/03/el-cafe-de-la-granota.html>
- <http://catalaalcata.blogspot.com.es/2013/03/jesus-moncada-el-cafe-de-la-granota.html>

Enllaç d'un vídeo on podeu veure la Mequinensa de Jesús Moncada en imatges:

- <http://www.324.cat/video/3303650>

8. Preparem el col·loqui per poder parlar amb els actors després de la representació. Al final de l'obra tindreu l'oportunitat de parlar amb els actors que han representat *El Cafè de la Granota*. És una oportunitat que tindreu molt poques vegades: poder parlar just acabada l'obra amb els actors que l'acaben de representar. A continuació trobareu una sèrie de suggeriments per tal d'enfocar el col·loqui:

- Explicació de la funció dels elements de l'escenari.
- Quants actors han hagut de "doblar" els papers i com s'han fet els canvis de vestuari.
- Quin criteri s'ha seguit a l'hora de seleccionar el text: s'ha respectat el català original? Quins elements s'han eliminat del text original?
- Avantatges i inconvenients de treballar en obres dirigides a escolars (en comparació, per exemple, al teatre convencional).

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

DESPRÉS D'ANAR AL TEATRE

9. Com ja saps *El Cafè de la Granota* són catorze relats curts, per tal de poder representar l'obra de teatre acotant el temps, els personatges i l'espai a les característiques d'una obra escolar, el director ha seleccionat alguns dels contes per a poder representar l'obra. Els relats seleccionats són els següents:

- **Preludi de traspàs**
- **Futbol de ribera**
- **La Plaga de la Ribera**
- **L'assassinat de Roger Ackroyd**
- **Senyora Mort, carta de Miquel Garrigues**

A més d'aquests relats el director ha inclòs personatges i relats que no són del cafè de la granota però que serveixen com a fil argumental per poder explicar les històries peculiars que apareixen a l'obra.

a) Creus que falta algun relat en concret? Quin?.....

.....

b) Hauries suprimit algun d'ells dins la representació? Per què?.....

.....

c) Creus que falta algun personatge? Quin?.....

.....

d) Creus que és interessant el fet d'incloure fragments d'altres obres de Moncada? Per què?.....

.....

e) Quin és el relat que més t'ha agradat? Per què?.....

.....

3er i 4rt d'ESO

www.transeduca.com
info@transeduca.com
Tel. 93 474 00 02

EL CAFÈ DE
LA GRANOTA

10. Al relat “Futbol de Ribera” els rius Segre i Ebre es converteixen en dos jugadors més de l’equip local. Explica el protagonisme dels dos rius en el desenllaç del partit i l’actitud que van adoptar els jugadors visitants i l’actitud dels locals amb els perdedors.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

11. Al relat “Un barril de sabó moll” el barril de sabó moll es precipita descontrolat per la costa —evidentment, molt més de pressa que no havia pujat— fins a estavellar-se i produir un gran espetec. L'autor planteja diverses hipòtesis. Digues per quina t'inclines i justifica la resposta:

- se li va esmunyir de les mans perquè el sabó moll llisca molt,
- va ser a causa del cansament,
- no va ser casualitat que el barril baixés just en el moment que Pere Camps pujava per la costa.

12. Elements d'escenografia i muntatge.

a) Descriu com era l'escenari de l'obra que acabes de veure.

b) Si haguessis hagut de dirigir tu el muntatge de l'obra, quins elements del muntatge hauries canviat i quins hauries conservat tal com els has vist?

13. A continuació tens algunes crítiques i valoracions sobre els relats de Jesús Moncada, llegeix-los i redacta la teva pròpia valoració sobre l'obra.

"Si acceptava a ulls clucs que l'antiga Mequinensa era pel cap baix el rovell de l'ou de la galàxia, el foraster intel·ligent s'hi trobava de seguida com a casa. L'acte de fe, però, no era pa i mel" [Calaveres atònites]. Així comença la rememoració de Mallol Fontcalda, i ja podem sospitar que, entre d'altres, l'al·licient de la lectura anirà presidit per un llenguatge popular d'alta elaboració. El lèxic és viu, esmolat, amb el regust d'una oralitat tan particular com el microcosmos que retrata, però entenedor per a tothom, perquè una de les habilitats de l'autor és saber fer localisme universal."

(Isidre Grau: "El recull novel·lat", Avui, 10 de maig de 2001)

"Jesús Moncada ha passat per l'experiència de veure desaparèixer sota les aigües (i escombrat per profundes transformacions socioeconòmiques) el món de la seva infantesa. Era un món bigarrat, ple de caràcter: la Mequinensa de les mines de lignit i de la navegació fluvial, amb terres d'horta, petits nuclis ramaders i una caça abundant. Minaires, llaüters i hortolans dedicaven els lleures a caçar conills, perdius, senglars (i a vegades cérvols), la qual cosa donava lloc a converses de cafè molt animades, en el transcurs d'unes partides de cartes memorables.

Moncada no es proposa d'ésser un escriptor costumista, ancorat en un llenguatge sota l'empar d'enriquidores formes dialectals. Les seves inquietuds van més enllà i se sent atret, també, per altres desafiaments. El preocupen amb plena consciència el país, l'idioma, els tombants de l'època i, és clar, l'home baquetejat per tots els elements que sovint el desborden. Ho fa acostant-s'hi amb un desig de comprensió a través de la tendresa i d'una espurna d'humor, amb tocs de tremendisme (sagaçment distribuïts) que fan de contrapunt a la desemparança dels personatges."

(Pere Calders: Pròleg a Històries de la mà esquerra. Barcelona: La Magrana, 1981)

[...] es caracteritza per una gran homogeneïtat, aconseguida per la presentació de tot ell com una gran crònica on s'inclouen les diferents històries, d'una gran uniformitat. El narrador s'atorga el nom de cronista i s'esforça a convèncer el lector que la seva història és fruit d'una investigació, de contínues consultes. Generalment, el narrador pren com a punt de referència, com a testimoni d'autenticitat, la figura del vell Cristòfol. El vell explica una anècdota que constitueix part de la història del poble, però que, generalment, no va viure directament ell. Aquest personatge només fa de transmissor de la informació que la memòria popular [...] ha acumulat amb el pas dels anys. (p. 21)

(Emili Bayo i Mercè Biosca, Guia de lectura de Jesús Moncada)

La teva valoració:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

14. Aquí tens un itinerari d'activitats i vídeos online per poder treballar l'espectacle després d'anar al teatre.

- <http://lletra.uoc.edu/ca/obra/el-cafe-de-la-granota-jesus-moncada/detall>
- http://www.xtec.cat/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/ca387706-75cc4b93-8784-5404495b07ce/cafe_granota_moncada.pdf
- http://www.grup62.cat/lecturanda/el_cafe_de_granota/durant_la_lectura.html